Planet Youth -mallin toimenpiteet / Åtgärder av Planet Youth -modellen

Arjen ja vapaa-ajan valiokunta / Utskottet för vardag och fritid 25.11.2025 § 42

1132/12.05.00/2025

Valmistelija / Beredare: koordinaattori / koordinator Mikko Vesterinen, mikko.vesterinen(at)sipoo.fi

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 6 §:n mukaan kunnan on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Sipoon kunnan hallintosäännön 32 §:n mukaan arjen ja vapaa-ajan valiokunta vastaa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä.

Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 18.12.2023 § 379 solmia viiden vuoden sopimuksen Planet Youth -järjestön kanssa. Sopimuksen myötä Sipoossa rakennetaan Sipoon lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen malli Planet Youth -prosessin pohjalta.

Planet Youth -lähestymistapa on ennaltaehkäisevä, pitkän aikavälin prosessi, jonka avulla määritellään tavoitteet ja toimenpiteet, joilla lasten ja nuorten hyvinvointia edistetään. Keskeistä on lasten ja nuorten hyvinvoinnin suojaavien tekijöiden vahvistaminen ja riskitekijöiden vähentäminen. Lähestymistapa perustuu koko yhteisön osallistamiseen. Toimenpiteet kohdistuvat lasten ja nuorten hyvinvoinnin kannalta keskeisiin kasvuympäristöihin. Keskeistä on myös tiedolla johtaminen sekä eri toimijoiden tiivis yhteistyö.

Syyskuussa 2024 Sipoossa toteutettiin Planet Youth -prosessiin kuuluva tiedonkeruu eli kysely, jolla kerättiin tietoa sipoolaisten nuorten hyvinvoinnista ja päihteiden käytöstä. Kyselyyn vastasivat 8. ja 9. luokan oppilaat Sipoonlahden ja Sipoonjoen kouluissa sekä Kungsvägens skolassa.

Kyselyssä kartoitettiin sekä hyvinvointia tukevia ja päihteiden käytöltä suojaavia tekijöitä että hyvinvointia heikentäviä ja päihteiden käytölle altistavia riskitekijöitä nuorten kasvuympäristöissä. Kyselyn mukaan nuorten hyvinvointia suojaavia tekijöitä ovat erityisesti perheen kanssa vietetty aika, vanhemmilta saatu lämpö ja välittäminen sekä koulun ulkopuolisiin harrastuksiin osallistuminen. Riskitekijöitä ovat puolen yön jälkeinen kotiintuloaika, jos vanhemmat eivät tiedä, missä nuori on iltaisin, sekä nuoren oletus siitä, että vanhempi hyväksyisi tai ei välittäisi, jos nuori on humalassa.

Keväällä 2025 kyselytulosten pohjalta lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi asetettiin kaksi tavoitetta: 1) tukea nuorten osallistumista ohjattuihin harrastuksiin ja 2) kannustaa perheitä yhteiseen tekemiseen ja viettämään enemmän aikaa yhdessä.

Syksyllä 2025 tavoitteille on muodostettu toimenpiteitä, joiden pääasiallinen toteuttaminen alkaa keväällä 2026. Osa toimenpiteistä on jatkuvia toimenpiteitä, joiden toiminta ja suunnittelu on aloitettu jo syksyllä 2025. Toimenpiteet on muodostettu poikkihallinnollisesti yhdessä toimialojen ja muiden sidosryhmien kanssa.

Toimenpiteet kohdentuvat vuosille 2026–2027. Syksyllä 2026 toteutetaan seuraava kysely Sipoon 8. ja 9. luokkalaisille nuorille. Kyselytulosten pohjalta arvioidaan paitsi sipoolaisten hyvinvointiin vaikuttavien tekijöitä, myös tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta. Arvioinnin perusteella

toimenpidesuunnitelmaa päivitetään ja jatkokehitetään vaikuttavuuden lisäämiseksi.

Koordinaattori Mikko Vesterinen esittelee kokouksessa Planet Youth -tavoitteiden pohjalta muodostettuja toimenpiteitä.

Esittelijä / Föredragande

Toimialajohtaja, arki ja vapaa-aika / Sektordirektör, vardag och fritid Pietinen Jukka

Ehdotus / Förslag

Arjen ja vapaa-ajan valiokunta merkitsee asian tiedoksi.

Utskottet för vardag och fritid antecknar ärendet för kännedom

Käsittely / Behandling

Päätös / Beslut

Arjen ja vapaa-ajan valiokunta merkitsi asian tiedoksi.

Utskottet för vardag och fritid antecknade ärendet för kännedom.

Liitteet / Bilagor